

HİÇ KİMSENİN YAPAMAYACAĞI BİR JEST!

Prof. Dr. Ahmet Ulvi Türkbağ *

Fakülteye girdiğim ilk gün (!) akademisyen olmaya ve ders anlatmaya karar vermiştim. Böylece, genelde dördüncü sınıf öğrencilerinin “okul bitiyor şimdi ne olacağız?” endişesini hiç yaşamadım. “Hoca” olmak ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin kapısının üstünde “Anfi I” yazan (şimdi geçirdiği tadilat sonucu daha konforlu olan ama ben okuduğum dönemde alçaltılmamış tavanı ve içinde özgürce uçan güvercinleriyle çok daha masalsı, mistik bir görünüme sahip bulunan ya da benim gençliğim verdiği coşkuyla öyle algıladığım) muazzam salonunda ders anlatmak benim idealimdi.

Akademik kariyerin aynı zamanda “Hoca” olmak anlamını taşıdığını, birçok kişide de akademisyenlik ve “Hoca” olma özelliğinin farklı oranlarda bulunduğunu düşündüğümünden, değerli hocalarıma, deyim yerindeyse “açıldım”, yani ideal, niyet ve duygularımdan söz ettim. Çok değerli Hocam Prof. Dr. Vecdi ARAL, karşısında duran bu duygusal ve heyecanlı gence: “Evet, yüksek lisans derslerimde dikkatimi çektiniz ancak bildiğiniz gibi kadro problemimiz var, kartınızı bırakırsanız ararım” demişti. Ancak benim hikayem, öyle her şeyin belirli zorlukların ardından değerlere uygun sona ulaştığı bir kurgu değildi. Fakülte’de kadro açılmadı, daha doğrusu çok uzun zaman sonra açıldı! Ama Vecdi Hocam beni unutmadı. Fakülteden önce açılan başka bir kadroya, kendisinin bir özveri örneği olarak müdürlüğünü kabul ettiği, Adalet Yüksek Okulu araştırma görevlisi kadrosuna, başvurmamı benden rica etti. Buna sevinmekle birlikte, beni düşündüren yüksek okulda anabilim dalı ayrımı olmamakla birlikte, araştırma görevlilerinin belirli hukuk dalları arasında paylaşılmalıları ve bana da ceza hukuku araştırma görevliliğinin teklif edilmesiydi. Oysa ben asla felsefeden uzak (Ceza Hukuku bana oldukça uzak görünüyordu) bir alan istemiyordum. Kısa bir kararsızlık faslının ardından kadroya başvurumu yaptım. Ancak aynı gün Genel Kamu Hukuku sınavı da vardı ve ben o kadroya da başvururdum, çünkü siyaset felsefesi benim için cezadan çok daha cazipti. Sınav günü Ceza Enstitüsü’nde yazılı sınava ve mülakata girdikten sonra, iyi geçen sınavın sevinciyle bu kez de Genel Kamu Hukuku’nun yapılacağı salonun, yanılmıyorsam ana binada Mavi Salon’un yanındaki salondu, kapısında beklemeye başladım.

* Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi ABD.

Tam bu sırada değerli Hocam Prof. Dr. Vecdi Aral koridordan geçerek yanıma geldi ve sınavı sordu, ona sınavımın gayet iyi geçtiğini söyledim. Ardından her zamanki olağanüstü kibar tavrıyla beni kolumdan tuttu: “gel odama da konuşalım sana bir çay ikram edeyim” dedi. Ben ona niye o kapıda beklediğimi söyleyemedim ya da söylemedim. Bugün bile nedenini tam bilemiyorum. Böylece Vecdi Hocam benim geleceğimi şekillendirecek en önemli adımlardan birini atmış ve beni hayalim olan akademik hayata taşımış oldu.

Ancak bu, yani benim hayallerimi gerçekleştirmemde böyle büyük payı olması Vecdi Hocamı benim için özel kılan nedenlerden sadece biri! Asıl önemlisi ve anlatmak istediğim hemen bunun ardından yaşanan ve daha sonra hiç görmediğim ve duymadığım bir nezaket ve zarafet örneği, kelimenin tam anlamıyla büyük bir jest.

Benim araştırmada görevlisi olarak akademik hayata başladığım Adalet Yüksek Okulu o yıllarda Fatih Adliyesi olarak kullanılan iş hanının en üst katındaydı. Kat oldukça büyük olmasına rağmen yine de yer sorunu vardı ve araştırma görevlileri için yalnızca bir büyük oda bulunuyordu. Biz de, benden kıdemli olan Murat ÖNDERMAN ve Nejat ADAY ile birlikte o zaman sadece üç kişiydik, şahsi masamız olmamakla birlikte bu odada çalışıyorduk. Ancak benim için en büyük zevk ve heyecan Vecdi Hocamın okulda bulunduğu günler onun odasında yaptığımız Hukuk Felsefesi ve genelde de Etik alanına ilişkin yaptığımız hararetleli tartışmalardı. Bular neredeyse tüm öğleden sonramızı alır hatta bazen, bitmediği ve en heyecanlı yerinde kaldığı için, mesai bitimi ev yolunda da devam ederdi. Ben yolumu uzatır Vecdi Hocama Eminönü'ne kadar eşlik eder konunun en azından bir sonuca bağlanmasını beklerdim ya da odada birlikteyken söyleyemediğim, bana göre radikal fikirlerimi, bu zevkli yolculuk sırasında söyleme fırsatı bulurdum.

Yine böyle hararetleli bir tartışmanın ardından zaman ilerlemiş, diğer arkadaşlar fakülteden ayrılmışlar ve müdür odasında Vecdi Hocam ile yalnız kalmıştık. Şu an tam hatırlamıyorum ama sabah yaptığımız dersler (Adalet Yüksek Okulu'na hoca bulmak zor olduğundan ben daha üç aylık araştırma görevlisiyken derse çıkmıştım ve Yargı Örgütü ya da Kalem Mevzuatı gibi teknik dersleri adlarını yukarıda saydığım arkadaşlarla birlikte yürütüyorduk) ya da sınavlar dolayısıyla yorulmuştu. Sınıflar oldukça büyük iki salondan oluşuyordu ve her iki yönde dörder kolon'la bölünmüş durumdaydı. Tek bir gözetmen için bir kısım kolonların arkasını görmek mümkün olmadığından bu salonlarda sınav yapmak gerçekten çok zahmetli hatta meşakkatli bir işti. Yine böyle yorun bir akşamüstü bilimsel heyecan içinde irdelediğimiz konu sonuca bağlanmış ve Vecdi Hocam ile tam olarak aynı kanıyı paylaşmıştık. Konu, deyim yerindeyse, hayatla ilgili mutlu bir sona bağlanmıştı ki, bu herhalde benim gençliğimin, değerli Hocamın da büyük bir kuvvetle kaybetmemeyi başardığı yaşıma sevincinin sonucu olmalıydı. Evlerimize gitmeden önce bir şeyler atıştırmaya karar verdik çünkü söylediğim yorgunlukla yola koyulmak pek zor görünmüştü bize.

“Ne yiyelim” diye düşündüğümüzde aşağıda bulunan büfeden tost almanın uygun olacağına karar verdik. Ben hemen harekete geçtim ve müdür odasının kapısına yöneldim, Vecdi Hocam beni durdurdu ve kendisinin ısmarlamak istediğini söyledi, genelde ev yolculuğunun son noktası olan Eminönü’nde bana göbek salata almasına alıştım, dolayısıyla: “Hocam ben alayım, arzu ediyorsanız sonra sizden miktarı alırım” dedim. Ancak Hoca yine beni durdurdu.

Bu kez şaşırdım: “hayır” dedi “ben alacağım”. Hocanın bir şeyi böyle kesin söylerken takındığı bir ifade vardı ve konunun kesin olduğunu anlamıştım. Ancak anlayamadığım henüz fakülteyi bitirmiş olan ben dururken, emekliliğine birkaç yıl kalmış Vecdi Hocamın beşinci katta ve koridorun sonunda bulunan müdür odasından giriş katına kadar merdiven ya da bir kat aşağıda bulunan, içinde mahsur kalınma riski yüksek asansörü kullanarak giriş katındaki büfeye inmesi ve elinde toslarımızla yukarı çıkmasıydı. Bu hem akademik hiyerarşiye hem de bizim örf adetlerimize aykırıydı.

Ve Prof. Dr. Vecdi ARAL bunu yaptı! Ben kendisini müdür odasında beklerken beş kat aşağıdan ikimize tost alıp geldi! İşte bu olay bana Akademisyenlik ve Hocalık ayrımı ile Vecdi Hocamın, hocalıktan ne anladığı, mesleğini ve hayatı nasıl gördüğü üzerine derin bir fikir verdi. Değerli Hocam için bir armağan çıkarılacağını öğrendiğimde de sevindim. Çünkü yeni nesillere “hoca” olmanın ne olduğunu ve Vecdi Hocamın nasıl bir hoca olduğunu anlatma fırsatı bulmuştum. Bu olayı hiç unutmadım. Yaşadığım süre de ne değerli Hocam Prof. Dr. Vecdi ARAL’ı, ne onun bana kazandırdıklarını, ne de çok genç yaşta vefat eden bizi yine aynı müdür odasında ziyarete gelmiş Hocamın yakını Ceyda Hanım’ı unutmayacağım gibi...

